

Neuvotteleva virkamies
Satu Karppanen

Kannanotto suojaamista

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut ohjeen kotihoitoon, että terveiden ja oireettomien asiakkaiden luona käydessä voi käyttää kertakäyttöistä kirurgista suu-nenäsuojusta tai kertakäyttöistä kankaista suojainta, esimerkiksi huivia.

Olemme todella huolissamme kotihoidossa olevien työntekijöiden työturvallisuudesta ja terveydestä sekä asiakkaiden turvallisuudesta. On kohtuutonta, että työntekijät joutuvat tässä henkisesti kuormittavassa tilanteessa venymään fyysisesti ääriarjoille sekä suojainten puuttuessa altistumaan tartunnalle.

Osa työnantajista on ilmoittanut, että suojaamista on puute ja siksi niitä pitää säästää. Työntekijöitä on kehoitettu käyttämään samaa kirurgista suu-nenäsuojainta koko päivän. Käytännössä tämä tarkoittaisi, ettei suojainta oteta pois kasvoilta asiakaskäyntien välillä. Työterveyslaitoksen ohjeiden mukaan (3.4.2020) kirurginen suu-nenäsuojus puetaan päälle puhtain käsin, sitä ei kosketeta käytön aikana. Käytön jälkeen se riisutaan ottamalla nauhoista kiinni puhtain käsin ja poistetaan käytöstä. Tämän jälkeen pestään kädet.

Suojaimien puuttuessa työnantajat ovat ilmoittaneet ottavansa lahjoituksina vastaan itse ommeltuja suojaamia. Suojaimille ei ole asetettu laatuvaatimuksia. Tästä työntekijät ovat olleet tosi huolissaan, miten voidaan varmistaa suojainten toimivuus ja hygieenisuus. Työterveyslaitoksen mukaan kasvomaskeja voi tehdä omaan käyttöön, mutta maski ei suojaa käyttäjäänsä virustartunnalta. Tämä on riski sekä työntekijälle että kotihoidon asiakkaalle.

Itse ommeltujen ja lahjoituksena saatujen maskien alkuperää ei voida jäljittää. Vaikka suojaimet pestäisiin ennen käyttöönottoa, voivat ne aiheuttaa allergisen reaktion, jos ne ovat ommeltu esim. eläintaloudessa. Myös kankaan laadulla on merkitystä työturvallisuuteen. Jos kangas on hengitystä läpäisemätön, saattaa työntekijälle tulla huonovointisuutta päivän aikana, kun hiilidioksidipitoisuus nousee. Tämä on iso riski esim. astmaa sairastavalle työntekijälle. Kankaiset maskit kostuvat sekä työntekijän omasta hengityksestä että joissain hoitotoimenpiteissä (mm. suihkutus), jolloin maskiin kerääntyy mikrobeja.

WHO kannanottojen ja tutkimusnäytön perusteella kankaisia hengityssuojaamia ei suositella ammattilaisten käyttöön missään olosuhteissa. Kankaiset suojaimet eivät estä tartunnalta. Hallituksen linjaus on ollut koko ajan, että suojellaan iäkkäitä henkilöitä tartunnalta. Miten voimme taata, että työntekijä ei ole oireeton taudinkantaja ja näin ollen voi viedä taudin kotihoidossa olevalle asiakkaalle.

Myös terveydenhuollossa säästötoimet ovat kohdistuneet suojaimien pitkään, yhtäjaksoiseen käyttöön. Työntekijöitä on kehoitettu työskentelemään pidempään yhtäjaksoisesti ilman taukoja, jotta suojaimet säästyvät. Työskentely suojavaatteissa on erittäin raskasta ja kuumaa. Se vaatii säännölliset lepo- ja juomatauot.

Suojainten hinnat ovat lähteneet kasvuun epidemian vuoksi. Olisiko syytä harkita suojainten hintakaton asettamista, että eri kokoiset työnantajat pystyvät hankkimaan niitä.

Helsingissä 7.4.2020

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja

Kirsi Sillanpää
johtaja

Lisätietoja: Työympäristöasiantuntija Kaija Ojanperä, kaija.ojanpera@tehy.fi, puh. 040 596 9171